

SLOVENE.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejemam veljá: Za celo leto predplača 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemam veljá: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija Poljanska cesta št. 32.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in veljá tristoletna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat: 12 kr., če se tiska dvakrat: 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je na Poljanski cesti h. št. 32.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob 1/2 6. uri popoldne.

Štev. 34.

V Ljubljani, v ponedeljek 11. februvarija 1884.

Letnik XII.

Kislo grozdje.

Z Dunaja, 13. februvarija.

Odsek, ki pretresa izjemne določbe, dovršil je včeraj obravnavo o prvem ministerskem ukazu, ki zadeva omejitev društvene in tiskovne postave pa pisemske tajnosti, ter je dr. Tonkli-ja izbral za poročevalca. Liberalni poslanci, ki so že pri prvem branji teh predlogov tako hudo ropotali, so začeli glave pobešati, ter se kakor lesica v basni tolažijo, da je grozdje še prekislo, ker ga doseči še ne morejo. Kakor namreč poročajo judovski listi, si liberalna manjšina vendar ne drzne staviti predloga, da so od vlade zaukazane izjemne določbe sploh nepotrebne; na drugi strani se pa zopet sramuje očitno spoznati, da se je s svojim ropotanjem zoper izjemne določbe in s svojim naskokom na vladno prenačlila in zato bode dr. Kopp v imenu manjšine stavil temu stališču primeren predlog. Liberalno stranko najhuje boli, da izjemne določbe omejujejo tiskovno in društveno postavo ter nikakor neče vladi pirtiditi, da bi bilo to potrebno in opravičeno. Pa tudi gledé drugih izjem, ki jih vlada zaukazuje, jim levičarji le tolikanj pritrjujejo, kolikor zadevajo anarhiste in socijaliste, v vsakem drugem oziru pa so po njihovem mnenji neopravičene. To nekako bo jedro predloga manjšine, ki ga bo zagovarjal dr. Kopp; večina pa bo priporočala državnemu zboru, da naj odobri od vlade razglašene izjemne določbe. Z desnice bo v tem vprašanji, kolikor se more sedaj soditi, glasoval tudi grof Coronini s svojim klubom, zato ni dvoma, da bo imela vlada veliko večino na svoji strani, ako bi se tudi Mlado-čehi protivili, ki bodo pa težko nasproti glasovali in se k večjemu glasovanja zdržali.

Liberalni listi poročajo tudi, da bode prišla razprava o tej zadevi v državnem zboru že v torek na vrsto. Gospod predsednik jo je res postavil na dnevni red za slučaj, ako bi bilo poročilo dotlej že razdeljeno med poslance. To pa ne bo mogoče; izjemni odsek ima danes sejo, v kateri bo obravnaval

drugi izjemni ukaz, ki zadeva odpravo porotnih sodnij za dunajski in korneuburški okraj. Poročevalec dr. Tonkli bo toraj še le po tej obravnavi zamogel postaviti svoje poročilo. Zarad velike važnosti bodo pa končno vredbo tega poročila težko prepustili poročevalcu in odsekovemu načelniku samemu, ampak bodo imeli najbrže še eno sejo, v kateri bode dr. Tonkli v odobrenje predložil svoje poročilo. To pa se ne bo moglo tako hitro zgoditi, da bi bilo vse to do torka že tudi natisnjeno in med poslance razdeljeno. Zato smemo trditi, da bode reč v državnem zboru prišla še le v petek na vrsto.

Dopisnik „Narodnih Listov“ je razun tega poročal, da se bode reč obravnavala v tajni seji. Toda v poslaniških krogih o tem nič ne vedó; tudi bi dosti ne pomagalo, ako bi v tajni seji prišlo v razgovor, kar bi imelo skrito ostati, ker skušnja uči, da nekteri ljudje ne morejo molčati, in da se razvedó najskrivnejše reči, ako jih vé več sto ljudi. Seja bo toraj najbrže javna, govorilo pa se bo samo toliko, kolikor se smejo javno obravnavati, tolmačiti, zagovarjati ali grajati ministerski ukazi. Radovedni smo, kako bodo izjemne določbe spodbijali Herbst in tovariši njegovi, ki so leta 1868 tako goreče zagovarjali enake določbe. Takrat, se vé da, niso zadevale Dunajčanov, ampak trdovratne Čehé, o kterih pa med liberalnimi vstavoverci še sedaj veljá pravilo, da bogoljubno delo stori, kdor zavira, zatira in preganja Čehé.

Štajarski nemški poslanec dr. Rechbauer pa je tudi tedaj spodbijal izjemne postave, toraj bo ravnal le dosledno, ako jim bode nasprotoval tudi sedaj. Najbrže bode pri tej priliki tudi govoril, vsaj si je iz knjižnice izposodil vse zapisnike prejšnje obravnave. Tudi dunajski poslanec Kuranda je takrat svaril svoje tovariše pred tako postavo, češ, da utegne priti čas, ko jo bode vlada rabila in obračala proti njim samim. Kdo vé, ali je Kuranda tedaj mislil, da bo ta čas še on sam doživel, in da bode za česko Prago na vrsto prišel nemški Dunaj. Naši slovenski poslanci so takrat odločno nasprotovali izjemnim postavam in g. Luka Svetec govoril je

obširno zoper nameravane postave, se vé da, zastoj. Liberalna stranka si je sama spletla šibo, ki jo zdaj tolikanj peče in boli, in lahko ji zapojemo po neki stari pesmi: „Ti pa nis' 'tla verjet', si 'tla tako imet', zdaj pa imaš tako, da je žalostno!“

Govor dr. Gregra

v državnem zboru 26. jan. proti postavnemu imenovanju nemškega jezika za državni jezik.

(Konec.)

V ponemčeni Avstriji nastali bi tóki proti osredju, kterim bi za daljši čas tudi odlično priznано domoljubje avstrijskih narodov ne bilo kos. Avstrija je velika in krasna palača, sestavljena iz samih velikih štiriogelnikov; štiriogelniki so narodi, kit pa, ki jih skupaj drži, je zavest varnosti, katero narodi v sredi te palače uživajo gledé svoje narodnosti, običajev in jezika. (Prav res! na desni.) Nikar ne spodkopujete te zavesti, kajti z njo spodkopali bi pravo zvezo v cesarstvu. Sicer ste pa Wurmbrandov predlog tudi za ovna hoteli porabiti, s kterim bi se bil „železni obroček“ strl!

Levica dobro vé, da ona z liberalno piščalko ne bo nikdar nemških konservativcev v svoj tabor privabila, zato je pa po narodni žveglji segla in če tudi dobro vé, da tudi z njo pri gospodih ne bo nič opravila, ki tukaj sedé, vendar le njihovim volilcem zapiskati misli. Levičarji si želé, da bi bil predlog za konservativce poleno, ki bi se jim pod noge vrglo ob bodočih volitvah. Mogočnost in pa levičarsko gospodarstvo v državi sta temelja, iz kterih se je Wurmbrandov predlog porodil; toda po tem potu ne doidejo do krmila nikdar! Vzrok, da se jim je gospodarstvo vzelo iz rok, ni to, da so bili premalo nemško-narodni, temveč to, da so se izneverili praporu slobode! (Dobro! na desni.)

Da se v tem obziru tudi danes še niso poboljšali, dokazal nam je poslanec Beer, ki je klerikalcem in konservativcem očital, da hočejo celó manj premožno množico k volitvam spustiti. (Veselost na

LISTEK.

Indija Komandija.

Spisal dr. A. M.

(Dalje.)

VIII. piemo.

V Koludrovici 25. pihovca ... 9.

Ljubi brate v Skalovji!

Odkar Komandija stoji, nismo imeli še toliko opraviti, kakor zdaj. Dela se na vse kriplje noč in dan. Vse, vse mora biti pri nas novo, še kamen na kamnu nima ostati, mislim, da vsaj dva meseca drugega ne bomo delali, kakor staro podirali; potem pa začnemo koj novo zidati, a ne misli, da se starimi kamni. Načrt novemu zidanju je božji duh Lučislavov že izumil, vse ima biti velikansko, prav velikansko. Ne mest, ne vasi nočemo imeti več, tudi ne zasebnih stanovanj, ampak vse ima biti skupno državno-narodno. Na vsako štirjaško miljo sezidala se bo velika hiša, kateri bo ime narodna delavnica. V tej se bodo Komandei vsak dan na

delo zbirali s cele štirjaške milje. Pozvonilo se bo z narodnim zvonom in vse bo teklo vkup. Tedaj se vsi v vrsto nastopijo, glavar bo dal znamenje in vsi ob enem začno narodno delati: kovač kovati, krojač šivati, tkalec tkati, kamnar kamnje klepati itd., vsi strogo narodno. Vsem se bo zljubilo delati, dokler bo potreba; ko bo dela dovolj, bodo vsi prenehali in se odpočili na narodnih klopih, ki bodo pred delavnico stale. Orodje, se vé da, ima biti vse državno. Okoli delavnice bo narodno polje, skupno se bo oralo in kopalo, kosilo in želo. Vsakdo bo prijel za ono delo, katero mu bode bolj ugajalo; tudi bo pustivši lahko eno, lotil se drugega, vsi pa bodo slednjič vendar vse naredili.

Se ve, da se bo tudi v novi dobi še po starem moralo jesti in spat, a tudi to ima biti narodno. Zato misli Lučislav sezidati narodne jedilnice in spalnice. Skovali se bodo velikanski narodni kotli in lonci, tudi narodne skledé in žlice in kar je drugega za to potrebnega, se bo v kratkem napravilo.

Obleka vsa in druge telesne potrebščine izdelovale se bodo v narodnih delavnicah. Vsi Komandei bodo imeli enako opravo. Suknja bode prav kratka, modre barve, srajca rudeča, hlače bele; posebno čuden bo pa klobuk, okraje bo imel prav majhne,

kakor jih imajo navadno tam dol pri vas kranjski kmetje, bo pa prav visok, zgoraj vedno oži in na vrhu oestro špičast; na klobuku, se ve, da bo narodno pero s petelinovega repa. Kakor sem ti že pisal, so Komandei že sami posebno visoki; kaj bo še le, ko bodo nosili tak klobuk in še pero po vrhu!

In tako bi bilo v Komandiji vse prav; le ena reč nam je delala dolgo časa preglavico, namreč komandski otroci. Kakor veš, otoci so sitne in prav nepotrebne stvari, niso za delo, ne znajo kot jesti in igrati. Kaj torej z njimi začeti? In posebno v Komandiji, kjer imamo otrok več kakor je žab po kraških kalih? A glej, tudi to reč smo srečno dognali. Včeraj je namreč sklicel Lučislav vse razumniše Koludrovčane v sejo. Tudi jaz sem bil povabljen. Kaj se ima začeti z otroci? To vprašanje je bilo na dnevnem redu. Kaj se ima začeti? „Pitajmo jih dobro in dajmo jim rasti, da bodo kmalu taki možaci, kakor smo mi“, rekli so nekteri. Drugi pa: „Otroci naj bodo do desetega leta doma pri materi, potem začno pohajati po Komandiji, da se nasrkajo slobodne sape, v petnajstem letu pridejo v narodno delavnico gledat, kako se dela, v dvajsetem pa na narodno polje gledat, kako zelje raste“. Tako so modrovali drugi.

desni.) Jaz nisem konservativec, še manj pa klerikalec (veselost na desni), ako pa klerikalec in konservativci res na to mislijo, da bi tudi množico (petakarje) k volitvam spustili, potem so pa ti gospodje liberalci in ne oni na levi (živahna veselost). Le tiskovno postavo si nekoliko natančneje ogledajmo, levičarsko dete je! Kje se pa nahaja v kaki svobodomiselnosti knjigi tiskovna postava, ki bi neusmiljeno vsako javno razliko v mišljenju izročevala državnemu pravdniku in pa policiji, kakor ravno ta!

Ali pa vzemimo si član XIX.; ravnokar si na vse mogočne načine prizadevajo, da bi mu prikropili še izvršilen zakon, kakor nalašč za strašilo. Tako je toraj s prostostjo, ki ste jo avstrijskim narodom prinesli. Kar se pa one slobode na narodnogospodarskem polju tiče, je pa še danes sled še solzami vdov in sirot označen, koder je ondi sloboda kretala, od solza vdov in sirot, ki so zgubile vse svoje premoženje za časa, ko se je narodno gospodarstvo tako visoko v zvezde kovalo. (Dobro! na desni.) Hudo ste se nad prostostjo pregrešili, žrtovali ste jo svojemu gospodarstvu in tako se vam je prigodilo, da sedaj nimate ne prostosti in ne gospodarstva. (Prav dobro! na desni.)

Vsled tega ste pa tudi zgubili pravico, da bi desnici nazadnjaštvo očitati smeli; zgubili ste pravico, da bi v bodočnosti voditeljsko ulogo prevzeli liberalnih življenj našega cesarstva. (Živahna pohvala.) Wurmbrand je svoj večerajnji govor sklenil z opazko, da se je več časa nadjal, v Avstriji se bodo liberalci konečno brez ozira na narodnost združili v jedno celoto, pa da je to nado že zgubil. Jaz je pa še nisem zgubil. (Pohvala na desni.)

Prišel bo dan, in priti mora v prid in korist avstrijskih narodov, ko bode liberalna stranka zopet prevzela vodstvo v svoje roke, toda tista stranka imela bo druge moze in drugačna načela, kakor pa jih ima ta-le (levica). Obstala bo iz mož vseh narodnosti, ki bodo na svoj prapor zapisali „enako pravo za vse ljudi“; obstala bo iz mož, ki bodo spoštovali načelo narodnosti, ktero zahteva blagor svojega naroda, narodnostno načelo v vzvišenem pomenu besede, ktero zahteva blagor svojih in mu ni na misli, da bi zaradi tega druge v nesrečo spravljali, ktero svoj narod uči ljubezen, ne da bi druge sovražil, ktero se trudi za slobodo svojega naroda, ne da bi zaradi tega druge v sužnost pripravljali. (Viharna pohvala na desni.)

To narodnostno načelo je tista velika misel, ki se državna misel v našem cesarstvu imenuje; ker pa o tej misli Wurmbrandov predlog prav nič ne omenja, ker ta predlog ni ne v prid narodov in ne cesarstva, temveč naravnost naperjen na večne prepire in konečni razpad cesarstva, glasoval bom jaz proti njemu. (Živahna vstrajna pohvala na desni, velik nemir v celi hiši; predsednik zvoni, Gregu pa vse častita.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 11. febr.

Notranje dežele.

Hrvaški ban grof Khuen-Hedervary bil je v soboto dve uri pri cesarji v avdijenci.

Imel je toraj prilike dovolj vladarju razodeti in pojasniti razmere na Hrvaškem. Obiskal je tudi vnanjega pa skupnega denarnega ministra.

Tržaški cesarski namestnik baron Depretis bival je te dni na Dunaji in je bil v soboto pri cesarju v avdijenci. Pri obravnavi o Herbštovem predlogu bil je kot poslušalec v državnem zboru na galeriji.

Česki bogoslovci poslali so deputacijo k dr. Riegerju in rektorju česke velike šole dr. Randi, da naj ves svoj vpliv na to porabita, da se bo v Pragi na česki univerzi čim prej tim bolje odprla bogoslovna fakulteta. Kar se pa tiče mnenja, ki ga bo kardinal Schwarzenberg o tem izrekel, mislijo nekteri, da on ne bo razkroja praške katoliško-bogoslovne fakultete dovolil, če tudi bi ravno to mnogo pripomoglo, da se mir v deželi napravi. Dalje pa tudi česka velika šola nikakor ni popolna tako dolgo, dokler nima vseh štirih fakultet. Za česke bogoslovce in bodoče duhovnike bo pa gotovo tudi bolj pripravno študije na tisti podlagi dovršiti, na kateri so jih pričeli.

Na Hrvaškem vlada sedaj tak mir, kakoršnega smo sosedom našim že dolgo želeli. S tem pa Bog obvaruj, da bi hoteli naznačiti, da je preko Kolpe in Save že vse v redu. O tega pa še ne! Iskra pod pepelom še vedno tli in bo še dolgo tlela, le toliko so naši bratje spoznali, da bi bilo jako brezpametno in še celo nevarno, ko bi sedaj hoteli skandale delati, kakoršnih se Hrvatom sovražni svet raduje. Posebno Madjarom bili bi taki škandali, kakor so se od 5. avgusta 1883 počenši pa do novega leta v deželi godili, jako povoljni, kajti na nje operti bi Madjari pač lahko Hrvatom zopet na ustavi krhati poskušali, kakor so jim to meseca septembra l. l. naredili. Tako, kakor so pa stvari sedaj, se ni čisto nič bati potreba. V deželnem zboru, kadar se bo zopet pričel, posvetovali se bodo dalje, kaj bi ukrepili, da bi se v bodočnosti enakemu žaljenju ognili, kakoršno jih je lansko leta po imenovanju kraljevega komisarja barona Ramberga doletelo, in če tudi je bilo njegovo delovanje jako blagodejno za Hrvate, jih je vendar le kakor protipostavno postopanje od strani madjarske vlade — v srec bolelo in temu bi se radi znanprej ognili. Toliko je gotovo, da če se bodo Hrvatje nadalje tako modro držali, kakor so se po preloženju deželnega zbora držati jeli, jim Madjari že smejo zlatega konja obljubiti, pa ne bodo nikakega škandala čakali, kakor si ga želé, ki bi jim vodo na lasten mlin napeljali.

— Konservativcem dviguje se tudi na **Ogerskem** krepkeje na noge, kakor je bilo sploh pričakovati in sam ministerski predsednik Tisza jel se mu je približevati, se vé da, na fino diplomatičen način, kakor so takošni gospodje vajeni. Ko so se 6. t. m. v poslaniški zbornici zopet razgovarjali, ali naj se predlog o krščansko-židovskih zakonih še enkrat predloži gosposki zbornici, je Tisza proti tretji predložitvi dotičnega načrta govoril in rekel, naj se za sedaj preloži, predrugeči in ob ugodnejem času zopet na dnevni red pripravi, kajti sedaj ni upanja, da bi prodrli; konservativci in antisemiti so premo-gočni postali v svoji opoziciji. „Nikdo bolj ne obžaluje, kakor ravno vlada sama, da nima pred seboj opozicije, kteri bi se brez velikega prevrata zamoglo vladno krmilo izročiti. Že davno, pravi Tisza, bi bil zapustil svoje mesto, ako bi videl pred sabo opozicijo, ki, če tudi je v manjšini, ima vendar zadostno število svojih, da bi prevzela vladno in bi si potem, kjer bi bilo ravno potrebno, po novih volitvah pridobila parlamentarno večino.“ Prvi minister Tisza je te besede takorekoč skozi okno iz hiše venkaj govoril, namignil, kakošen vspeh bi bil vladi pri bodočih volitvah dovoljen. Če je le vse odkritosrečno?

Opozicija ima v **ogerskem parlamentu** že skoraj gotovo vse prednosti za-se! Na čelu ji ni nihče manjši, kakor grof Aponyi sam, o katerem ne-

kteri trdijo, da je on mož, ki bo ob svojem času na Tiszino mesto stopil. Da bode pri bodočih volitvah brž ko ne opozicija zmagovala, je prav verjetno, ker se vlada tudi sama tega nadja, kajti besede, ki jih je nedavno v ogerskem parlamentu prvi minister Tisza govoril, da bi rad prepustil vladno opoziciji, samo če bi zadosti močna bila, niso kar tako v en dan govorjene, temveč imajo svoj pomen. Vlada se je prepričala, da z liberalizmom, kakor so ga skoraj petnajst let ondi negovali, ne bodo nikamor prišli, preveč jim je že šepast postal; tem več se pa nadjaajo od konservatizma, če tudi se mu nečejo kar z viskoma v naročje vreči, temveč se mu počasi korak za korakom bližajo tako dolgo, da bodo skupaj prišli.

Rusini v Galiciji si že dolgo želé svojega škofa v Stanislavu, kjer se bo z njegovim nastanovljenjem tudi grško-katoliško bogoslovje odprlo. Vlada je dala preiskavati, koliko je v to svrhu premoženja odločenega in če li bo zadostovalo ali ne.

Vnanje države.

Radikaleci so pri minulih volitvah v skupščino na **Srbskem** tako neusmiljeno propadli, da je groza! Ristič, o katerem se je govorilo, da ga misli kralj na ministerski stol posaditi, se je še svojo stranko na 6 mož skrčil, in radikaleci, ki so v poslednji skupščini velikansko večino imeli, sedaj nimajo več nego 14 mož. Da so tako goropadno propadli, ni pač nikjer drugje po vzroku treba gledati, nego v tem slučaju, da jih večina ni več, kjer so bili. Nekaj sedi jih po ječah, drugih več ni med živimi in tretji so pa preko srbskih meja na Bolgarskem. Krističevo ministerstvo ima sedaj le priložnost kraljevini dati, česar si ona že dolgo želi in to je notranji mir in napredek. Po čemur je bivši minister Piročanac dve leti zastoj hrepenel, posrečilo se je Krističu v malo mesecih, se ve da je on postopal z jeklom v roci, Piročanac je pa pri vsem vedno le rokavice nosil. Srbi so pa kakor vsak drug narod, da se jeklene ojstrine veliko bolj boje, kakor pa v rokavice obledenih prstov in je toraj čisto naravno, da je tako prišlo. Kako da se bo stvar v bodočnosti ohranila, je se ve da čisto drugo in novo vprašanje, toliko se pa vendar le že danes lahko reče, da dokler bodo radikalske glave po ječah seделе, se sme ta dežela in narod miru in srečnih časov nadjati, kar bo tudi za nas najbližnje srbske sosedne vrlo povoljno, kajti noben sosed ne gleda rad, če se na sosedovem vrtu ravsaajo, da tu pa tam še na njegovo zemljo kaj odleti in taka se je malo da ne poslednji čas v Srbiji godila. Dobro, da se je vladi posrečilo notranji upor tako kmalo zadušiti, sicer bi bila, kakor je „Videlo“ rekel, pomoč morala od zunaj priti in mir napraviti v najnovejši kraljevini.

Naši čitatelji se bodo gotovo še spominjali poročila o umoru laškega ribiča Padovanja v Splugetu v Dalmaciji. Vzrok temu je že star prepir med laškimi ribiči in pa našimi avstrijskimi zaradi **ribarstva v jadranskem morju**. Ribiči imajo ime od mesteca Chioggia, ktero južno od Benedek ob morji leži. Nesramni in lakomni so tisti čožoti tako, kakor pravi morski roparji, kajti niso s tem zadovoljni, da bi le tako daleč lovili, kolikor jim je pred nekaj leti v to postavljena avstro-laška komisija določila, da smejo namreč ribariti po celi morsk planjavi do jedne milje daleč od avstrijskih obal na Primorskem, v Istri in Dalmaciji. Lakomnost jim pa ne pripušča, da ne bi celó do obal prišli s svojimi mrežami in čolnici, in tako našim ubogim domačim ribičem kruha iz ust ne jemali. Že to samo na sebi je bilo krivično, da se je Lahom razun jedne milje od avstrijskega obrežja cela morska ravan izročila in je to naše ribiče silno grizlo. Ko so se pa pred nekaj tedni čožoti zopet v Splugetu pokazali in z redarji in drugimi ljudmi pretep začeli, bil je čožot Padovani ubit. Laški poslanec Bernini pa zaradi tega že več noči spati ne more in vedno

Slednjič pa vstane Lučislav in jame tako govoriti:

Svobodni možaki! Vidim, da imate še malo pameti. Jaz pravim: Živela država, živel narod! (Enoglasno: Živio!) Vse v Komandiji je že državno in narodno, naši travniki, naše njive, naše hlače in klobuki, osli in ovce in mi sami smo skoz in skoz državno-narodni. (Skoz in skoz, od pete do glave!) In po tem takem se bomo še dolgo posvetovali, kaj nam je storiti z otroci? Državni morajo biti, narodni skoz in skoz. In mislim, da kaj takega ni posebno težko doseči. Otrok se bo hitro po rojstvu materi vzel in nesel v narodno dojilnico, kterih se ima v Komandiji deset sezidati. Tukaj bodo državne dojilke narodno gojile komandski rod. Posebno bodo pa pazile na to, da bodo prihodnji Komandeci vsi popolnoma enaki. V ta namen se bodo napravile narodne natezalnice in stiskalnice, s kterimi se bodo otroci nategovali, ali pa stiskali, kakor bo kazal eden ali drugi, da bi imel biti prekratek ali pa predolg. Ko se bo otrok narodno nasesal in se bo že lahko tudi hoditi učil, neslo se ga bo v narodno hodilnico. Take hodilnice bodo prav za prav vrti z lepimi gladkimi stezami; tu se bodo mladi Komandeci urili v hoji. A paziti se bo moralo, da se jih navadi sto-

pati z levo nogo prej kakor z desno; in tako tudi za vsa opravila uporabljati levo roko in ne desne; kar je bilo doslej v Komandiji desno, ima odslej biti levo in levo ima biti desno. Tako mislim, bomo najprej pozabili starih neumnih časov.

Ko bodo mladi Komandeci hoditi znali, peljati se imajo v državne skakalnice, kjer se bodo vadili deset let narodno skakati. (Ne čudi se, brate Skalec, da Lučislav zahteva toliko let za skakanje. Komandeci so sicer dolgi in mislil bi, da so poskočni kakor kobilica, a vendar so okorni kakor medved. Lučislav bi pa imel rad gibčnih in hitrih ljudi, kteri se bodo pri narodnih delih ročno sukali in skakali, kakor leseni možički na vrvi.) To bo res kaj lepo in zanimivo videti, ko se bodo mladi Komandeci vesli po narodnih vrveh, skakali čez hrbet narodnemu kozlu, narodno svinjo uganjali itd. Kaj ne, Kolu-drovčanje? (Živio!)

A čujte dalje!

Ko se bodo otroci v desetih letih naskakali, gnali se bodo v narodno šolo. Preljubi Kolu-drovčanje, že tisoč let tavamo po temi nevednosti, a zdaj nam je prižgana luč vednosti in prosvete. Vi sicer ostanete stari norci do smrti, ker imate že pretrdo glavo, da bi se mogli učiti. A mladi zarod vaš mora se po-

svetiti divnim vedam. Šol ima biti po vsi Komandiji desetkrat deset, vse popolnoma enako zidane, učiti se imajo povsod isti predmeti, rabiti po vseh iste knjige. Tudi učitelji imajo vsi popolnoma enaki biti, zatorej se jih bo vse nabrusilo ob eden in isti narodno-drjavni brus, da bodo vsi enako mislili in govorili. Učili pa se bodo otroci sedem predmetov: prvič, šteti do deset; drugič o zvezdah in nebeških zverinah; tretjič, kako se mora hoditi, da se ne pade; četrtič, iz kakih delov je zložena voda in vino; potem se bodo učili zgodovino vseh imenitnih Komandcev, kakor sem jaz in moji slavni pradedje; šestič, kako se mora bratovski živeti ne le z ljudmi, ampak tudi z živino in slednjič, da se nikdo nima bati ne pekla ne vic in ne drugega zlega, ampak vsakdo ima svobodno in neodvisno delati, kakor mu ljubo. Toda učitelji bodo morali strogo paziti na razredbo ur, ktera bo ista za vse komandske šole; le eno minuto nima nobeden več ali manj učiti, kakor je zapovedano. Tako se bo po vseh komandskih šolah ob eni in isti uri ena in ista reč učila in povsod enako vlivala modrost v komandske možgane. A šoli v pomoč imajo biti narodne knjižnice, vse državne, po vseh imajo biti iste knjige.

Tako vidite, se bodo vsi naši otroci enako učili,

v laškem parlamentu v vlado drega, kaj da je že s čožotskim vprašanjem. Kakor čujemo, sestavila se bo zopet avstrijsko-laška komisija, da to določi. Zakaj pa bi se tukaj morje ne delilo na polovico, in ne reklo: ti do sem-le smeš in ne dalje, drugače bo druga! Tako bi se enkrat za vselej mir napravil med ribarji. Da se Avstrijanom tukaj očividna krivica godi, je kakor gotovo; rib je ob naših obalah od leta do leta manj, in še te nam laški roparji polové. Naj bi se vendar naša vlada enkrat možko potegnila za svoje podložne.

Med turško vlado in avstrijsko-ogerskim poslaništvom v *Carigradu* so razmere nekaj napete postale zaradi posov ali potnih listov, ktere avstrijska vlada v Sarajevu in po drugih bosnjaških mestih Bošnjakom daje. Visoka porta zahteva, da bi Bošnjaki po Turčiji popotujoči turške pose imeti morali, avstrijska vlada pa misli, da so časi, v katerih je bilo to še veljavno, že zdavno minuli in tako ona tudi še nadalje Bošnjakom avstrijske pose izdava.

Angleški konservativci se že pripravljajo, da bodo danes ali jutri vlado prevzeli, kajti Gladstonova moč je popolnoma opešala in na kvar bi bilo deželi, ako bi še dalje ostal na svojem mestu. Na slab uspeh v Sudanu pa še največ računijo, s katerim mislijo v parlamentu nekoliko okoli sebe mahati in tako na svoje volilce vplivati, vsled česar mislijo do večine pospeti. V obče imajo pa ondi konservativci jako važno nalogo, kajti vedno jim je treba paziti, kje bi se kaj dalo priboriti za svojo reč in kako. Vsak trenutek morajo pripravljeni biti, da vso svojo moč v zbornici poslancev na to porabijo, da če že ne zmagajo, vsaj nekaj dobička svoji stranki priboré.

Ali je *Sudan* vreden, da se zopet pridobi Egiptu ali ne? Je! Evropa oddaja leto za letom v Sudan blaga za 15 milijonov goldinarjev v zlatu in ga za ravno toliko iz njega prejema. Premakljivo premoženje 50.000 tujcev, med temi je 15.000 kristijanov, iznaša 5 milijonov goldinarjev in drugih 5 milijonov vredni so obrtniški zavodi, katerih je v celi deželi nad 3000. Kjer toliko milijonov leto za letom 12-rok v roke pride, mora tudi dobiček lep biti, ki ga donasajo, in Angleži še vedno nočejo sprevideti, kolike važnosti je ravno Sudan za Egipt in za evropsko-trgovinsko zvezo.

Izvirni dopisi.

Iz Ljubljane, 10. febr. Danes se je gredoč iz Rima mudil v Ljubljani prečastni nadškof Vrhbosenski, dr. Josip Stadler. Maševal je pri oo. frančiškanih, kjer sta mu asistirala o. gvardijan in o. Adolf. Ob 11. uri se mu je poklonil stolni kapitel v zakristiji šenklaški, nato je obiskal gospode kanonike, pri kosilu je pa bil nadvladika v semenišči. Imel je o tej priliki do gg. bogoslovcev navdušen govor, v katerem je poudarjal, da je njihova dolžnost, v molitvi spominjati se tudi uboge Bosne, v kateri je 500.000 mohamedancev, 500.000 pravoslavnikov in 200.000 katoličanov. Primerjal je življenje duhovnikovo s Kristusovim in dejal, da smo mu najbolj podobni, ako posnemamo njegovo ljubezen do revežev. Te svojo ljubezen je on pokazal, ko se je usmili 38 let bolnega človeka, ko je občeval s cestinarji in še kananejski ženi storil preveliko dobroto. Tudi sedaj je dokaj revežev; posebno revna je pa tužna Bosna. Kakor ni Jezus zavrgel kananejske žene, tako molimo mi za mohamedance in razkolnike; kakor je on rešil 38 let bolnega njegovih telesnih in dušev-

enako mislili, enako videli. Kdor izmed vas bo živel zdaj trideset let, ko naš mladi rod odraste, videl bo v Komandiji pri vseh isto telesno velikost, isto učenost, isto modrost. V vsej Komandiji bo le ena misel, ena volja, vse bo eno telo z eno dušo. Tedaj še le se bodo vresničile moje želje o bratovski enakosti. Tedaj ne bo vedel nikdo ne za očeta ne za mater, ne za rojstni kraj, ampak poznali se bodo vsi kot brate, telesno in dušno popolnoma enake, cela Komandija bo vsakteremu domovina. Možaki, to je moje mnenje. Vprašam vas v imenu svobode: Ali hočete svoje otroke podržaviti in ponarediti? (Živio! Živio!)

Tako, vidiš, ljubi Skalec, je Lučislav tudi to srečno dognal. Menim, da ta prestrojitev bo med vsemi najvažniša. Obetamo si v kratkem zlato dobo; da bi le stari Komandeci kaj kmalu pomrli, nastopila bo potem nova pamet.

Ko izvršimo nove naredbe, hočem ti koj poročiti o naši novi sreči.

Zdravstvuj, v Skalovji brate!

(Dalje prih.)

nih nadlog, tako pomagajmo tudi mi stiskanim in revnim bosanskim katoličanom vsaj z molitvijo. Med hrvaški govor vpletal je primerno krepke latinske iskricice, da je vsem pričujočim segel do srca. — Nekoliko poznej vrne se v obednico pevski zbor ter zapoje visokemu gospodu na čast tri pesmi, kar je premilostnega nadškofa tako poprijelo, da ogovori še enkrat pevce bogoslovce, kateri lepo zedinjajo „Virtuti et Musis“ — utile et dulce — koristno in prijetno, ter jih opominja, naj pozneje bodo ljudstvu oculus et baculus — oko in palica, naj v duhovski službi živijo in delajo tako, da se ljudstvo rado bode obračalo do njih in da bodo oni mu blagi vodniki. — Med kosilom se je hvaležno spominjal Kranjske, češ, da je iz nje v Bosno dobil že mnogo raznovrstne podpore, posebej hvalo dajal pričujočemu vredniku „Zgodnje Danice“ msc. Jeranu, hvalil marljivega dr. Jegliča, in priporočal se dobrim Slovincem še za v prihodnje. Zemljišče za stolno cerkev je gotovo, priprave se delajo, mnogo podpore bo treba. Spominjal se je ranjkega knezoškofa, da so v nekem razgovoru dajali mu nado, da hočejo vzbujati Slovence, naj napravijo zvonove za stolnico Sarajevsko. Posebno pri srečanju mu je sedaj mladeniško semenišče (nekaka Alojznica), da bi iz njega vzgojeval si potrebnih svečnikov ali duhovnikov. V ta namen je sebe in svoje priporočeval Slovincem. Odhajajoč popoldne je obiskal novo cerkev presv. Srca Jezusovega ter podal se skozi Zagreb domú.

Iz Vipave, 7. februarija. Naša narodna čitalnica, ki bo letošnje dvajsetletni god svojega obstanka praznovala, je po vsakoletni navadi tudi letos lepo poslavila spomin prvega narodnega pesnika V. Vodnika. Zbralo se je lepo število slaviteljev tega večera, in čitalnica sme ponosna biti na srečen izid v vsakem oziru. In kaj bi tudi ne bila? Program vršil se je tako lepo in gladko, da je bilo res veselje poslušati.

G. predsednik dr. Kenda nam je v lepem govoru pravil o Vodnikovem trdnem značaju, kakor tudi o vdanosti do Avstrije, kar nam je iz njegovih lastnih (Vodnikovih) pesni dokazal. Tudi igra „Bog vas sprimi!“ — kdaj pojedete domu?“ vršila se je v občno zadovoljnost.

Petje je vodil tukajšnji organist gosp. Pogačnik, ki je neutrudljivo vnet za cerkveno, — a ta večer je dokazal, da mu je tudi narodno petje pri srečanju, ker boljšega petja se malo kje sliši, saj so bili petju izurjeni možje v pravem pomenu besede, — rad bi jih imenoval, a bojim se jih žaliti, ker vem, da niso zato narodni pevci, da bi jih kdo hvalil in povikševal.

Na zadnje je razveselil častito občinstvo še „Smolar“ in marsikterega v smeh pripravil. Po mnogem radovanju smo se razšli slavitelji Vodnikovi s polno zavestjo v srečanju: Vipavska čitalnica je tudi letos dostojno počastila spomin svojega prvega buditelja.

Z Dunaja, 9. februarija. (*Turgenejeva svečanost*), katero so bila slovanska dijaška društva včeraj zvečer napravila v prostorih vrtnarskega društva, bila je jako sijajna. Vdeležilo se je nje mnogo državnih poslancev českkih, slovenskih, dalmatinskih itd., med drugimi tudi srbski zastopnik v ogerskem zboru dr. Pilat. Rusi, Čehi, Poljaki, Slovenci, Hrvatje so se bili sošli v krasno ozališanih prostorih, da bi slavili spomin velikega pesnika, čigar ime slovi med vsemi slovanskimi narodi. Čuli so se raznoteri slovanski jeziki med obilnimi gosti, ki so se najprijaznejše med seboj pomenkovali in z živahnimi slava-živio- in hura-klici pozdravljali posamezne točke zanimivega programa. Posebno burna hvala je donela slavni pevkinji Bianki Bianchi, ki je jako krasno pela dve pesmi. Enako pohvalo želi so tudi drugi sodelavci, kakor operni pevec Broulik, Vjera Stepanov in g. Grigorovič, ki se je odlikoval s svojo igro na gosli. Ob 10 $\frac{1}{2}$ ure bil je koncert končan, pričela se je prosta zabava, pri kateri so pesniški zbori dijaški prepevali svoje pesmi, izmed katerih so zlasti nektare, kakor: Kje dom je moj? V boj, Hej Slovani itd. zbuja viharo ploskanje in najživahnejšo pohvalo. Govorov zaradi izjemnega stanja ni bilo. Čitali so se tudi razni, v obilnem številu došli telegrami, ki so bili z živahnimi živio sprejeti. Iz Slovenskega došla sta le od mariborske čitalnice in graških včeučiliščnikov društva „Triglav“. Iz Ljubljane — ni bilo nobenega.

Še liberalni dunajski listi, ki silno radi zabavljajo, kadar govoré o Slovanih, pripoznavajo, da je bila veselica krasna in sijajna.

Domače novice.

(*V katoliški družbi*) bila je pretekli petek prva seja, v kateri se je soglasno ustanovil odbor z vsemi dosedanjimi predstojniki in odseki, ter so se sprejeli nasveti občenega zbora. Podpredsednik dr. Čebašek obdrži vredovanje društvenih „Glasov“, v katerih se spisati ima spomenica sv. Metodu. Določilo se je, kateri časniki naj se vzdržujejo in kako red ohranjuje pri njihovem branji. Posvetovalo se tudi, kaj storiti, da bi bilo manj npravne nesnage po javnih prostorih bele Ljubljanec. Prihodnjo sredo bode v družbi navadno zborovanje, in prva tombola s podučnim ogovorom 17. t. m. o $\frac{1}{2}$ 6 zvečer prihodnjo nedeljo.

(*Sokolov večer*) v soboto v čitalnični dvorani ni bil tako mnogoštevilno obiskan, kakor po navadi, kljub temu je bila pa zabava jako živahna in vesela. Med pesmami so se posebno odlikovale: „Kranjska dežela“ v prekrasem baritonu, pel g. Pucihar; „Prošnja v četvorici gg. Pribila, Stancarja, Justina in Nollija in prekrasna „Gozdna svečanost“ za tenor-solo, pel v zboru g. Pribil.

(*Trgovsko bolniško in penzijsko društvo*) imelo je včeraj v mestni dvorani svoji redni občni zbor, o katerem nam je obsirnejše sporočilo obljubljeno.

(*Društvo kranjskih tiskarjev*) je imelo včeraj svoj letni občni zbor, pri katerem se je volil tudi odbor. Predsednik g. Breskvar je nadrobno poročal o lanskem delovanju tega društva, od katerega so se med letom vsled znanih dogodeb odcepili stavei Kleinmayrove tiskarne in napravili si svoje velikomnemsko društvo. Poročilo o stanju kranjskega društva je prav ugodno. — Temu bodi pristavljeno še to, da so narodni tiskarji popustili list „Vorwärts“, ki je poln Slovanom sovražnih sestavkov, ter si naročili v Zagrebu izhajajoči list hrvaških tiskarjev, „Tipografija“. Kakor nam predložena številka tega lepo tiskanega lista kaže, je bogate in raznovrstne vsebine in dobro bo, če se hrvaški in slovenski tiskarji med seboj spoznajo in sporazumejo po duhu in jeziku. Toraj le pustite ošabne in ohole Nemce in združite se rajši s Slovani, južnimi in severnimi!

(*O blatu*) po predmetjih, vzlasti po Trnovem, Krakovem, Poljanah in št. Petru se ljudje močno pritožujejo, češ, da se premalo pospravlja in da bi bili veseli, če bi bilo tako potrebljeno, kakor je v notranjem mestu. Takih pritožeb je bilo posebno včeraj veliko, ko je lepo solučno vreme zvalilo ljudi iz mesta na vse kraje. Nek krakovski šaljivec je rekel: „Menda na rotovži mislijo, da mi nosimo še zmiraj vsi čevlje z dolgimi „štembali“, toraj lahko gazimo še tako globoko in gosto blato.“ — Prav, da se varuje mestna blagajnica prevelikih stroškov, ali to ne na škodo obuvale in obleke meščanov. A ta opomin nima namena zabavljati, marveč le opozoriti na nedostatkosti in izraziti kolikor toliko opravičene pritožbe meščanov.

(*Gorko vreme.*) Znani neutrudljivi hribolazec g. K. je včeraj prinesel z gore sv. Katarine kaj krasne šopke cvetlic in rastlin, znamenje, da je po gorah jako gorko vreme, ko imamo v Ljubljani mrzlo in gosto meglo.

(*Pastoraltheologie.*) Durch Dr. Jos. Amberger, Domkapitular zu Regensburg. Vierte und abermals verbesserte Auflage. Regensburg, Fr. Pustet 1884. Duhovno pastirstvo, oddelek praktične teologije, jelo se je kot samostalna veda po učiliščih bogoslovnih učiti l. 1777. Le škoda, da so bili za cerkev v Avstriji toliko žalostni časi: racijonalizem, jozefinizem in osorni janzenizem dušili so vse pravo cerkveno življenje. V takem ozračju rodile so se prve knjige duh. pastirstva: Lauberjeva, Lechleitnerjeva, Giftschützova, Reichenbergerjeva, noseč na sebi duha časa. In dolgo šopiril se je ta necerkveni duh, škof Sailer še le pokazal je tej vedi pravo pot, izdavi svoje „Vorlesungen aus der Pastoral-Theologie“. Za manjšimi dobrimi spisi te znanosti, koje so med svet poslali, n. pr. Brockmann, Herzog, Zwickenpflug, prikaže se l. 1850 res nenavadno žareča zvezda na tem obnebi: Dr. Josef Ambergerjeva „Pastoral-Theologie.“ Celih 13 let se je trudil pisatelj in še le l. 1863 je bila dodelana mogočna znanstvena stavba, zares monumentalna stavba! To ni zbirka pravil za duhovno pastirovanje, obsirna ta knjiga podaja nam pastirstvo kot znanstvo. Vso zadevno stvarino deli pisatelj v tri glavne dele, govoreč: I. Vom Pastoralamt, II. vom Pastoralleben, III. vom Pastoralwirken. Od l. 1866 do 1870 izšel je tretji natis, kakor prvi v treh obširnih zvezkih, in tudi po vsebini skorej nič premenjen. Pred kratkem pa je

založnik Friedrich Pustet v Regensburgu jel izdajati četrty natis, ki ga naročnikom ponuja v treh zvezkih, ali pa v 21. sešitkih po 10 pól, vsacega za 60 kr., tako da bode vse delo stalo 12 gold. 60 kr. Kolikor je poznati v prvih treh sešitkih, ki so nam v roki, je ostala vsa osnova in razvrstitev tvarine prejšnjih izdaj, tudi v posameznostih do sedaj ni bistvenih prememb. Prvih 30 pól obsega vvodni del in 1. pa 2. poglavje I. knjige, noter do § 87 „Hindernisse der Seelsorge auf Seite der Hirten“. — Ambergerjeva pastoralna res ni osnova, da bi mašniku v pastirstvu delajočemu v zadregi kar brž brž dala dobrega sveta, in da bi mu bila nekak „Nachschlagebuch“, kajti pisatelj sam pravi, da mu pastirstvo ni „eine blosser Anweisung für Geistliche zur Verwaltung ihres Amtes“, temuč „die Wissenschaft der göttlich-menschlichen Thätigkeit der Kirche für den Auf- und Ausbau des Reiches Gottes auf Erden“; a ona je bogata zakladnica praktično-bogoslovske vednosti; je pomoček temeljitnega nadaljnega pouččenja, mašniku v duhovno branje in spodbudo. Slog, pisava je v knjigi krasna, misli globeke. Kaj rad se pisatelj poslužuje besedi sv. cerkvenih očetov; večinoma iz njih spisov vzeti so tudi izreki, posameznim paragrafom predpostavljeni kot nekaki moto. Naročila na knjigo prejmlje katoliška bukvarna v Ljubljani. — Pri tej priliki objavljamo, kar je še marsikomu neznano, da se v katoliški tiskarni tiska ter bode nekako proti koncu tekočega meseca gotovo in pride na svetlo Duhovno Pastirstvo. Spisuje ga profesor pastirstva, preč. g. A. Zupančič. Prvi zvezek bo obsegal 17 do 18 pól. Več o svojem času. — Enako opozorujemo prečastito duhovščino, da imamo rokopis letošnjih Šmarnic že v rokah ter se bode začel te dni tiskati, da bo delo o pravem času dovršeno.

Razne reči.

— † Baron Edvard Bach, bivši cesarski namestnik na Kranjskem, Gorenjem Avstrijskem, Primorskem itd. umrl je 8. t. m. na Dunaji za mrtuom v 69. letu svoje starosti. Na Kranjskem si ni zapustil posebno dobrega spomina, ker takega pritiska pri raznoterih volitvah nikdar ni bilo, kakor ravno pod njim.

— V Mariiboru je v gimnaziji za suplenta vstopil g. Jos. Jenko, doma iz Cerkljan na Gorenjskem; g. dr. Jos. Pajka, ki je zarad bolehnosti dobil začasen dopust, namestoval bode v veronauku g. dr. J. Križanič, podvodja v duhovskem semenišču.

— Ministerstvo poljedelstva odločilo je za pogozdovanje Krasa v tržaški okolici letos svoto 3000 gold., ter se je za jedno prvi obrok 1500 gld. dotični komisiji že nakazal. Trst bo na naravni lepoti več ko še enkrat toliko pridobil, ko se mu bodo v teku nekaj desetletij zopet zeleni gozdi za hrptom po rebrih razprostirali, katerih nektera so že danes z malim lesovjem obraščena.

— Zaprte kavarne. Dunajski magistrat zakazal je zapreti dve kavarni, eno na judovskem trgu blizu notranjega ministerstva, eno pa v Otakringu, kjer se je ponoči navadno shajala sumljiva druhal. Za prebivalstvo pač ni nobene škode ali zgube, ako se odpravljajo besnice, ki so le npravnosti na kvar.

— Od psa zasačena taticea. Neka mesarica v Leopoldovem predmestju na Dunaji zapazila je 8. t. m., ko je bilo ravno dosti ljudi v mesnici, da je zmanjkalo 8 kil težko telečje stegno; ko je tožila, kam je pač zginilo, odrezala se je neka dobro oblečena „gospa“, da menda vsaj ne bo mislila, da bi ga bil kdo pričujočih vkradel, in da se laglje prepriča o tem, naj ljudi preišče ali vizitira. Ob enem razgrnila je svoj plašč in pokazala, da ona ničesa nima pod njim skritega. Mesarici se je malo čudno zdelo, da se omenjena gospa tolikanj huduje, ko ji nikdo ni nič rekel ali očital, in misleč, da hoče morda s tem le zakriti svojo krivdo, jo res preišče še natančneje. Vendar nič ne najde. Hudo razžaljena gre gospa iz mesnice, ne da bi bila kaj kupila, in vrata z vso silo za seboj zaloputne. Na enkrat pa vstane pred hišo velik šunder; mesarjev pes je zavohal, da ima omenjena nekaj mesa pod svojim plaščem, ter jo je zanj prijel. Res so našli pogrešano stegno, ki je njej za hrptom viselo na močnem jermenu, ki ga je nalašč iz tega namenjena prepasovala okoli sebe. Žena je na kolenih mesarico prosila odpuščenja in za božjo voljo molodovala, naj jo nikar ne naznani policiji, in naj ne spravlja v nesrečo nje in njenih otrok. Dobrovoljna mesarica se je nje usmilila in dogodka policiji ni naznanila, pač pa se je po časnikih kmalo razvedel po mestu.

— Za odvetniške kandidate se je vsled vpeljave novega odvetniškega reda mesto sedem, osem let prakse vpeljalo. Vsak kandidat mora od-

slej po dve leti pri sodnji vežbati se in šest let pa pri katerem advokatu, preden se mu bo dovolilo odpreti pisarno. Kandidatov, ki imajo leto sodniškega vežbanja že za seboj, se ta nova odvetniška naredba ne dotika.

— Iz severne Amerike javljajo se povodnji, ktere so na več krajih nastopile in veliko škodo napravile. Železnične zveze so na mnogo krajih spodkopane in raztrgane.

Telegrami „Slovenca“.

Dunaj, 10. febr. Hrvaški ban je zjutraj odpotoval od tod nazaj v Budapešto.

Dunaj, 11. febr. Predlogi odseka za izjemne določbe se vjemajo z mojim člankom „Kislo grozdje“. Zbornica jih bo obravnavala že v četrtek in dotlej naj se povrnejo vsi naši poslanci! Dopisnik.

Dunaj, 11. febr. Izjemni odbor dokončal je svoje posvetovanje. Odbora večina predlaga, da bi se prva vladna naredba, pripoznavaje njeno postavno vtelnjitev in na znanje jemaje izjavo vlade, da bo vporabljal jo le za zadušenje anarhističnega rogovilenja, brž pa, ko bo dosežen namen, preklicala jo, — spoznala za opravičeno ter se tudi ustavljenje porotnih sodnij vzelo na znanje.

London, 11. febr. „Daily News“ poroča: Na Kreti se je vnel punt. Turčija je poslala tje 5000 mož.

Kairo, 11. febr. Gordon je dospel 8. t. m. zdrav v Abuhamend. V Berber se ne more pričakovati pred 12. t. m. Govori se, da se je posrečilo Suakim preskrbeti z živežem.

Spred sodišča.

Z Dunaja, 9. februarija.

Pred deželno sodnijo stala je včeraj Jožefina Eder, ki je bila v zvezi z glasovitim morilecem Hugom Schenkem in je na njegovo prigovarjanje svoji nekdanji gospodnji pl. Malfatti ukradla zlatnine in biserov vrednih 450 gld. Ukradla je bila razun tega še neki red, ki ga je pa na skrivnem zopet dala nazaj, ker si ga Schenk ni upal spraviti v denar, pa druge zlatnine in dragocenih reči vrednih čez 1200 gld., ki jih je bila skrila na vrtu pod listjem, pa po neki znanki lastnici zopet poslala nazaj, ko je zvedela, da so Schenka prijeli in zaprli. Jožefina Eder, doma iz Kremsa, je do jeseni služila pri gospodični Malfatti, pa je izstopila iz službe, ko se je soznanila s Schenkem. Šla je z njim v Linc in tam z njim živela, kot da bi bila njegova žena. Imela je 1100 gld. obligacij in 175 gld. gotovine, kar je pa Schenk vse zapravil; z izgovorom, da je kupil neko fabriko in potrebuje veliko denarjev, pripravil je Jožefino Eder, da je obiskala svojo nekdanjo bogato gospodnjo na Dunaji in jo okradla. Sodnija obsodila je Jožefino Eder k triletni vsaki mesec z enim postom poostreni ječi. Nesrečnica je med razpravo in po obsodbi glasno jokala in britko tožila, da tako velike kazni ni zaslužila.

Druga obravnava vršila se je z nekim rokodelskim pomočnikom Janezom Prohazkom, ki se je bil soznanil z nekim dekletom, s katerim sta bila skupaj v službi. Čez nekaj časa pa je Katarina Petrak, tako je bilo dekletu ime, to znanje raztrgala. Toda Prohazka ga je pričel z nova ter dekletu pripovedoval, da bi jo bil oblihl s hudičevim oljem, ako bi ne bila z njim zopet dobra postala. Petrak se ga je začela vsled tega ogibati, kar je Prohazko tako razsrdilo, da si je meseca decembra kupil revolver, počakal dekleta pred hišo, ko je šla nekaj iskat, ter jo od zadej vstrelil v hrbet tako nesrečno, da je kmalo potem umrla. Skušal je še samega sebe vstreliti, pa se je le obstrlel v usta. Sodnija obsodila ga je včeraj k smrti na vislice, vendar pa pravijo, da ga bodo pomilostili in mu smrtno kazen spremenili v dosmrtno ječo.

Tuji.

8. februarija.

Pri **Malič**: Pavel Pestroff, kupec, iz Draždan. — Einstein in Deisch, kupea, z Dunaja. — Skodler, kupec, iz Grada. — Baron Rittmaier, z družino, iz Trsta. — Urbančič, grajsčak, iz Dvora. — Jurij Krauss, konjski kupec, iz Brežij. — Pavel Maier, konjski kupec, iz Starega dvora.

Pri **Stonu**: Franc Horak, e. k. zdravnik, iz Olouk-Obruje. — Janez Zedef, kup. potovalec, iz Schlaggenwalda. — Helena Babnik, soproga štacijskega načelnika, iz Litije. — Dolenc, posestnik, iz Kranja.

Pri **Bavarskem dvoru**: Pauluzza in Plež, konjska kupea, iz Romansa. — Štefan in Josip Hebe, konjska kupea, iz Goč. — A. Muri, kupč. lesa, iz Jezera.

Pri **Južnem kolodvoru**: Janez Darfinger, iz Trsta. — Gabrijel Jut.

Pri **Virantu**: Roglič in Zalokar, iz Vel. Lasič.

Umrli so:

8. febr. Meta Šare, delavčeva hči, 7 mes., Kravja dolina št. 26, božjast.

V bolnišnici:

5. febr. Lucija Dobrovolc, gostija, 65 let, Preumonia.

7. febr. Matevž Benedičič, čevljar, 52 let, jetika.

Dunajska borza.

9. februarija.

Papirna renta po 100 gld.	79 gl. 90 kr.
Sreberna	80 " 40 "
4% avstr. zlata renta, davka prosta	101 " 45 "
Papirna renta, davka prosta	95 " — "
Ogerska zlata renta 6%	121 " 80 "
" " 4%	90 " 25 "
" " papirna renta 5%	87 " 75 "
Kreditne akciije	160 gld. 308 " 90 "
Akciije anglo-avstr. banke	120 gld. 115 " 50 "
" avstr.-ogerske banke	844 " — "
" Länderbanks	115 " 30 "
" avst.-oger. Lloyd v Trstu	621 " — "
" državne železnice	315 " 50 "
" Tramway-društva velj. 170 gl.	227 " 75 "
4% državne srečke iz l. 1854	250 gl. 123 " 25 "
4% " " " 1860	500 " 136 " — "
Državne srečke " iz l. 1864	100 " 172 " — "
" " " 1864	50 " 171 " 75 "
Kreditne srečke	100 " 173 " — "
Ljubljanske srečke	20 " 23 " — "
Rudolfove srečke	10 " 20 " — "
London	121 " 30 "
Srebro	— " — "
Ces. cekini	5 " 70 "
Francoski napoleonid.	9 " 61 "
Nemške marke	59 " 25 "

Tržaško tržno poročilo.

Kava: Santos po 56 gl., Rio 62. St. Domingo 60, Portorico 94, biserna 120, Cejlon 84—135, Java 70, Mokka 111—116.

Sladkor po 26—34 gld.

Dišave: poper 86—50 gl., žbice 74—77.

Južno sadje: dateljni 30, fige iz Kalamate 15, iz Smirne 35, rozine 15, pomorance 2.50, limone 2.50 za vsak zaboj, rožiči 4.50, mandeljni 102.

Olje: laško 72—93 gl., albansko 42, dalmatinsko 44, angleško 33, petrolej 12.50.

Kože: juhtovina 260, podplatje 125—160, teletina 357—616, jagnječi kožuhi sto komadov 60, zajčje sto komadov 25 gl.

Volna: bosanska 105 gl., albanska 118, isterska 110.

Bombaž: ameriški 68, indijski 44.

Ježice po 10—25 gl.

Mast: maslo 98—104, angleška 60, ogerska 66, špeh 61.

Žito: pšenica ruska 10.40—11.—, laška 10.50, koruza 7.25, rž 7.50, oves 7, fižol 11—15, grah 10—15, riž laški 14, indijski 15 goldinarjev za vsakih 100 kilogramov.

G. PICCOLI,

homeopatičen in aleo-

patičen lekar

„Pri Angelu“

v Ljubljani,

na Dunajski cesti,

priporoča p. n. občinstvu po

10letni skušnji

sledede

izborne zdravila.

Antirrheumon, najboljšo zdravilo proti prehlajenju, kostobolji, hromoti delavnih čutnic, bolečinam v križi in v prsih, prehladnim bolečinam v glavi in v zobeh. Steklenica 40 kr.

Dr. Mora-vo sredstvo zoper mrzlico je najbolje med vsemi dozdaj znanimi zdravili proti spridenju prehalne mrzlice. Steklenica 80 kr.

Marija pomagaj želodečne kapljice. Omenjeno zdravilo služi v pomoč, ako kdo nima dobrega želodca, ako ima slabo sapo, ako ga na penja, ako se mu peha in ga vije, proti želodečnemu prehlajenju, zlatenici, ako se komu hoče vzdigati, ako boli koga glava (če to ne izvira iz želodca), proti zgagi, ako se dela komu kamen in nabira sluz, proti želodečnemu krču in zaprtju, ako je želodec pokvarjen z jedjo in pijačo, proti glistam, proti boleznim na vranici, jetrih in proti zlati žili, in v različnih mrzlicah. Steklenica 20 kr.

Najboljše in najplavnejše pravo norveško pomuhljevo jetrno olje proti mramorici, rrahitisi, plučnici, kašlju itd. Steklenica 60 kr.

Pastile iz sladnega ekstrakta (Malz Bonboni) proti kašlju in prehlajenju, škatlja 10 kr.

Pastilne santoninske; izkušeno zdravilo zoper gliste, škatlja po 10 kr., 100 koščkov 70 kr. 1000 koščkov 4 gld. 50 kr.

Salicilne pastile proti prehlajenju najboljši pripomoček proti davici (difteritis), plučnim, prsnim in vratnim bolečinam, zoper kašelj in hripavost, škatlja 20 kr.

Naročila se izvršujejo točno po pošti na poštno povzetje. (12)